AAN NASIONAL RI
S DEKKER
45

DD.

Noord en Midden Azië

Tibet
Singkiang
Buiten-Mongolië
Binnen-Mongolië (Mongkoe
Tannoe Toeva
Afghanistan
U.S.S.R. in Azië (zie pag. 20)

Rp286,520

Dr. E.F.E. Douwes Dekker.

Korte Geschiedenis
van
N O O R D - en M I D D E N A Z I Ë.
(bijgewerkt tot 1939)

TIBET - SIN KIANG - BUITEN MONGOLIË - MONGKWO - TANNOE TOEWA - AFGANISTAN - HET AZIATISCH DEEL VAN DE U.S.S.R. MET DE ONAFHANKELIJKE EN AUTONOME S.S.R.'s

---

7

U.S.S.R.
1937 - 1939
Turkye
Iran
Afghanistan
Singkiang
Buiten-Mongolie
Mongkwo
Mantsjoekwo
Korea
Amoer
Kamtsjatka
Pipo
Irtysj
Ob
Jenisej
Lena
Angara
Krsn
Irkt
Tsjit
Ak
Bk
Kk
Jk
Jr
Yn
Ks
Ww
Ll
Ch
Am
Ch
Ks
Ww
Ll
Jr
Yn

T I B E T.

Het Land.

Dit hoogste land ter wereld, met toppen tot 24.600 voet, telt nog geen 3 millioen inwoners. De oppervlakte is niet aan te geven, doordat de oost- en noordgrenzen niet nauwkeurig te bepalen zijn.

Geologische onderzoekingen hebben vastgesteld dat het gehele Himalaja-gebied voor de Trias-periode zeebodem was, deel uitmakende van het hipotetische G o n d w a n a - l a n d. In de Krijt-periode begon de algemene opstuwing van het land, die maximaal moet zijn geweest in het Eoceen. De opperste hoogte werd bereikt in de toppen van de Karakoroem, buiten Tibet gelegen, waar 8610 m. (= 28.248 voet) wordt gehaald. In de grote ijstijd lag het gehele Himalaja-gebied onder het ijs.

"Tibet is een verbastering van Tö-bhöt, hetgeen "hoog plateau" betekent.

Rijkdom.

Welhaast in geheel Tibet wordt g o u d gevonden. Zelfs H e r o d o t u s schijnt dit geweten te hebben. Elke rivier die in Tibet ontspringt, voert goudhoudend zand mee.

Voorts worden i j z e r , z o u t , s o d a , p o t a s c h en b o r a x gevonden.

Het klimaat maakt de verbouw mogelijk van a l p i n e en zelfs p o l a r e p l a n t e n , terwijl in de dalen de noord- en middeneuropese v r u c h t b o m e n en k u l t u u r g e w a s s e n gedijen.

Godsdienst.

Van alleg beheersende betekenis is het religieuze leven. Dit l a m a ï s m e is de mahajanistische vorm van het b o e d i s m e , met de algemene verzekerdheid van de w e d e r g e b o o r t e (reïnkarnatie.) O r a k e l s worden dagelijks geraadpleegd. Het gehele land is overdekt met heilige plaatsen, tempels, bidhuizen, mausolea, voetafdrukken van goden en geesten. Een a n i m i s t i s c h g e l o o f , dat de gehele natuur door geesten en demonen is bewoond, leeft onuitroeibaar. Een groot deel van de manlijke bevolking (tot 1/7; volgens andere onderzoekers zelfs tot 1/4) wijdt zich aan het priesterschap. Er zijn twee scherp onderscheiden religieuze stromingen. Godsdienst-twisten komen echter niet voor.

Sociale kenmerken.

De bewoners van Tibet zijn n a - i j s t i j d s e i m m i g r a n t e n , blijkbaar uit het noorden. Poliandrie komt nog voor. Poligamie ook. Monogamie is echter toch de regel.

Waar s l a v e r n i j voorkomt, -sporadisch,- worden de slaven meestal beter behandeld dan de vrije arbeiders. Ook dit spruit voort uit godsdienstige opvattingen omtrent het leven van de zielen dezer slaven na hun dood.

De p o s i t i e v a n d e v r o u w is hoog. Zelfs waren vrouwen vaak de wereldse heerseressen. In zaken van godsdienst zijn de vrouwen echter minder in tel. Met een uitzondering, nl. D o r - j e P a - m o , de enige vrouwelijke vleeswording van de moeder gods, overste van een vrouwenkloos-ter, geen nonnen-orde.

Het gebruik van t o v e r k i s t j e s , a m u l e t t e n , g o d s t e k e n s en h o r o s k o p e n geheiligd en geschreven door priesters, is algemeen. Op de hulp en de tussenkomst bij de allerhoogste van h e i l i g e n , door offers, aanbidding en goede weken te winnen, wordt met volle overgave gerekend.

Geschiedenis.

Tot de 7e eeuw n.C. is de geschiedenis van Tibet gehuld in miten en legenden. O.m. wordt verhaald dat de Tibetenen afstammen van een aap, waarin de Geest van Genade zich een wo-

ning bereidde. Met een vrouwelijke demon baarde deze begeesterde aap de eerste voorouders van de Tibetanen. Eerst kwamen er 7 hemelse heersers (ti); daarna 6 bovenaardse koningen (lek); dan 8 aardse vorsten (de).

Met het jaar 630 begint wat historisch licht te schemeren. K a s j m i r schonk Tibet het boedisme en zijn leerskunst. N e p a l was een soort vazalgebied. In 1703 rebelleerden de brahmanistische Nepalezen echter en maakten zich vrij.

Tibet heeft ook zijn veroveringsperioden gekend. Het onderwierp in de 7e eeuw de T a t a r e n en viel C h i n a aan. Deze vermetelheid bracht de chinese soldateska tot in L a s a , dat zij plunderde en neerbrandde.

Interessant is een grootse poging geweest om Tibet te demokratiseren. Koning M o e n i - T s e n p o (789) verklaarde bij wet dat er geen verschil meer zou zijn tussen hoog en laag in het gehele volk. Na een derde proefneming werd de koning echter door zijn moeder vergiftigd.

B o e d i s m e .

De 9e eeuw zag nieuwe strijd met China, dat op verovering uit was (821). Maar ook begonnen b o e d i s t i s c h e en a n t i - b o e d i s t i s c h e t w i s t e n het land te verscheuren, met het gebruikelijke menselijke gevolg van hofintriges, koningsmoorden, kettervervolgingen en andere misdaden ter voorbereiding van het ware geloof en van het duizendjarig Rijk van Genade. Tibet heeft zelfs de tijd gekend van uiteenval in twee rijken. Ten leste wist het boedisme toch in zich de macht te bevestigen.

De 11e eeuw bracht beroemde indiase leraren en hun apostels en discipelen naar Tibet. De meest bekende zijn D a r m a p a l a (1013), en A t i s j a (1042).

De priestermacht wies snel. Zij wist K o e b l a i K a n belangstelling te doen krijgen voor het land van sneeuw en ijs, en Djinggiz' kleinzoon schonk Tibet eeuwige onafhankelijkheid. Een en twintig lama's regeerden als alleenheersers gedurende 1270-1340.

Hervorming.

Maar weer bleek de broosheid van menslijk werk. De godsdienst verbasterde onder de "Roodhoeden", de priesters. Het oude animisme vertroebelde al meer het boedisme. Een h e r v o r m i n g zette in, onder een nieuwe priestersekte, de "Geelhoeden." De grote hervormer was T s o n g K a - p a (hetgeen "de Man van de Uien-akker" betekent). Hij eiste het celibaat van de priesters, de onthouding van sterke drank, en een strenge zedelijke levenshouding, als verzet tegen de voortkruipende verwording (1358). Onder zijn opvolger, de hervormer G a n d e n T r o e p p a (gestorven 1474) kwam het stelsel van p r i e s t e r l i j k e i n k a r n a t i e in zwang. Sedert hebben de Geelhoeden de lama's aan Tibet geschonken. Tans zijn er 700 à 800 geïnkarneerde lama's. De Roodhoeden hebben hun staatsmacht ingeboet.

De derde (geïnkarneerde) hervormer S ö u n a m G i a t s o bracht het nieuwe geloof naar Mongolië. Daar werd hem de titel gegeven van D a l a i L a m a W a d j r a d a r a , d.w.z. "de Alles-Omvattende, Houder van de Bliksem", dus godzelf.

In 1641 werd de Dalai Lama, heerser over geheel Tibet. Hij bracht een bezoek aan de keizer van China, die hem als gelijke ontving. Onder zijn regering kwam de eerste Europeaan, een Portugees, in Tibet. De eerste Europeanen die Lasa zouden bereiken waren twee jezuieten-paters, die in 1661 van Peking vertrokken, en een maand te Lasa verbleven. Een dezer bezoekers noemde de Dalai Lama "de duivelse God-Vader, die elk ter dood doet brengen, die hem niet wil aanbidden."

China.

Intussen wenste China alleen gezag over Tibet te krijgen. Daartoe werd de Dalai Lama (die in 1681 heerser was geworden) van ketterij beschuldigd en gesluipmoord. Daarna kon China het religieus gezag van Tibet gebruiken tot betere be-

heersing van zijn omliggende vazalgebieden, Mongolië en Mantsjoerije (18e eeuw.)

In 1788 begon echter een strijd van Nepal tegen de religieuse onduldzaamheid van Lasa. In 1791 veroverden de Nepalezen Sjigatse. Nu kwam China de Tibetanen te hulp. De Goerka's (Nepal) werden verslagen en daar de politiek van de E.I.C. achter de Goerka's doorzien werd, sloot China de grenzen van Tibet voor alle vreemdelingen.

Seklusie. Een poging om de seklusie van Kasjmir uit te doorbreken, faalde (1841). Bijna 5.000 Dogra's van Kasjmir lieten daarbij het leven. Meer sukses had in 1855 een nieuwe veldtocht van de Goerka's. Zij kregen gedaan dat er een vertegenwoordiger van Nepal te Lasa mocht verblijven.

De pogingen van Europeanen om Tibet binnen te dringen zijn de eeuwen door herhaald. Een enkele maal gelukte het, Lasa te bereiken. Gedurende de 19e eeuw werden de Europeanen stelselmatig buiten de grenzen gehouden, en indien zij niettemin in het land werden aangetroffen, werden zij er ten spoedigste weer uitgezet. Aan Indiërs gelukte het beter in Tibet door te dringen, maar voor hen dreigde groter levensgevaar. Lasa werd een verboden stad. Ook beroemde onderzoekers als Stein en Hedin bereikten Lasa in deze periode niet.

Engeland en Rusland. In de 20e eeuw werd van India uit met militair wapengeweld de toegang geforceerd. De vrees voor Rusland deed Engeland besluiten zich aan de seklusie niet meer te storen. In 1904 werd Tibet te Lasa een traktaat opgedwongen, nadat de Dalai Lama naar Mongolië was gevlucht. Door tussenkomst van China werd dit Lasa-verdrag in 1906 erkend. Het dwong Tibet open, verbood afstand van grondgebied aan een andere mogendheid; verbood douane en tolgelden, en eiste 2½ millioen roepies schadevergoeding.

China wendde zich tot Rusland om hulp. Het russisch-engelse Tibet-verdrag van 1907 was daarvan het gevolg, bepalende dat beide mogendheden zich van inmenging in tibetse aangelegenheden zouden onthouden en China's opperheerschappij over Tibet zouden erkennen.

China vond het geraden van zijn macht in Lasa te doen blijken. Een chinees leger bezette de stad in 1910, de Dalai Lama vluchtte op nieuw, nu naar de Engelsen, die hem te Dardjiling hartelijk bejegenden. De chinese revolutie van 1911 gaf Tibet de gelegenheid de Chinezen uit Lasa te drijven en het grootste gedeelte van zijn grondgebied te heroveren. In 1917 kwam nieuwe chinese agressie. Maar de troepen werden teruggeslagen.

In de wereldoorlog bood Tibet aan Engeland 1000 soldaten aan. In 1920 verzocht de Dalai Lama zelf om een engels agent te Lasa. In 1922 werd een telegraaflijn aangelegd tussen Simla en Lasa.

Sedert 1912 is Tibet in feite onafhankelijk van China.

SIN KIANG.

Oorsprong. Lang voor de uitroeping van zijn onafhankelijkheid, (1936) welke de chinese regering intussen niet heeft erkend, werd de naam Sinkiang aan Chinees Toerkistan gegeven. (1877)

Sin Kiang betekent "Het Nieuwe Land."

De geschiedenis is verbonden aan die van het gehele gebied, dat oorspronkelijk Toerkistan heette. Dit maakte als "land van de Turken" deel uit van het ottomaanse wereldrijk. Het strekte zich uit tussen Siberië in het noorden, Tibet, Kasjmir, Afganistan, Iran in het zuiden, de kas-

pische Zee in het westen, en China en Mongolië in het oosten. Dit geweldige gebied is het ware h a r t v a n A z i ë .

Uit het westelijk deel hiervan zijn delen van de huidige Siberische Sovjet-republieken gegroeid. Van het zuiden kwam een deel aan Afganistan. Het oostelijk deel werd Chinees Toerkistan.

China's invloed.

De oudste geschiedenis van Toerkistan ligt in nevelen. Toen de H o e n s (Hioeng-noe) in 177-165 v.C. west- en oost-Mongolië bezetten, dreven zij de J o e e h - t s j i voor zich uit (zie de geschiedenis van India). Deze Joeeh-tsji splitsten zich in twee stromen. De ene stroom bezette de dalen van de I n d u s . De andere stiet op de S a k a ' s in Oost-Toerkistan en dreef deze de dalen van de Ili in. Zo was bij het begin van de christelijke jaartelling een gemengde bevolking van boeren en nomaden te vinden in diverse centra, waarvan K o t a n het bekendste was. Een eeuw vroeger (120-101 v.C.) hadden de C h i n e z e n hun gezag reeds uitgebreid tot het westelijker gelegen K a s j g a r .

Tegen het einde van de 5e eeuw bezweek het westelijk gedeelte onder de opdringende " W i t t e H o e n s ".

K u l t u u r en s t a a t s o r g a n i s a t i e in Oost Toerkistan vertoonden uiteraard c h i n e e s k a r a k t e r . Toch werd o o k g r i e k s - b a k t r i s c h e i n v l o e d nagespeurd en wel zover terug in de geschiedenis als de 3e eeuw v.C. Chinese reizigers als F a H i e n (399-415), S o e n g j o e n en H w e i s e n g (1518-1521) en H s u a n T s a n g (629-645) berichtten allen dat het b o e d d i s m e de heersende godsdienst was.

Nieuwe heersers.

In de 8e eeuw begon echter d e i s l a m veld te winnen. Een eerste mohammedaanse i n v a s i e uit West Toerkistan is uit 712-713 bekend. Tegen het einde van de 8e eeuw (790) was T i b e t meester van het land. In de 9e eeuw was deze stand van zaken weer geëindigd. Twee eeuwen later (11e eeuw) begon de m o n g o o l s e o v e r h e e r s i n g . In de 14e eeuw verplaatste T i m o e r F a n zijn zetel van A k s o ë naar K a s j g a r . Het gehele land werd onder deze veroveraar met dwang g e ï s l a m i s e e r d .

Zo werden in de 14e en 15e eeuw B o e k a r a en S a m a r k a n d in het westen centra van islam-kultuur en islam-wetenschap. Een grote religieuze ouldzaamheid werd uit die tijden door alle reizigers gemeld. Maar dit veranderde volkomen na de invasie onder de mollah's (priesters) van B o e k a r a . Tot de 18e eeuw was Oost Toerkistan onder het gezag van de K a l m o e k e n uit het westen. Eerst in 1758 werden deze overheersers door de C h i n e z e n verdreven. Een periode van oorlogen zette in. Herhaaldelijk werden de Chinezen door toerkisch-patriottische uitbarstingen verdreven, vooral in de eerste helft van de 19e eeuw. Enkele ernstige zelfstandigheids-opstanden maakten in de 2e helft van deze eeuw het chinese gezag tot een aanfluiting. Een krachtige militaire expeditie bevestigde eindelijk in 1877 het gezag van China. Tezamen met K o e l d j a (Ili) en K a s j g a r i ë kreeg het gebied nu de naam van Sin Kiang.

Van 1931 af werd dit uitgestrekte gebied geteisterd door een b u r g e r o o r l o g onder de vaan van de islam. R u s s i s c h e i n v l o e d strekte er toe het land van China los te maken. In 1936-1937 gelukte dit.

Land en Volk.

Sin Kiang beslaat een oppervlakte van ongeveer 650.000 vierkante mijlen, bewoond door nog geen 3 millioen zielen. Een groot deel van het gebied is woestijn. Toch zijn er zuidelijker uitgestrekte wouden, afgewisseld door prachtige grasvelden, waar de n o m a d e n hun paarden, kamelen, runderen, schapen en geiten weiden.

De bodem levert z w a v e l , s a l p e t e r , en a l u i n , wat s t e e n k o o l , l o o d en k o p e r . Vindplaatsen van het beroemde chinese jade komen in de omgevi

van Kotan en Jarkand voor. Enkele rivieren voeren g o u d - h o u d e n d z a n d mee.

De nomadische stammen zijn voornamelijk T o e r k o m e - n e n , K i r g i e z e n en K a z a k k e n , bijna allen soennitische islamieten. De algemene taal is t o e r k i .

De administratieve hoofdstad is O e r o e m t s i .

G.

AFGANISTAN.

Land.

Oppervlakte: 270.000 vk. km. Ongeveer 7 millioen zielen (1937) voornaamste steden: Kaboel (hoofdstad; 100.000 inw.) Herat (30.000); Kandahar (60.000); Mazar-i-Sjerif. Verder: Djalalabad, Ghazni, Koesjk.

Bodemrijkdom: een weinig goud; zilver, ijzererts, koper, lood, antimoon, zwavel, kool, nitraten. Robijnen, turkozen en lazuursteen worden in het noordoosten gewonnen.

Volk.

De Afganen noemen zich zelf vaak Doerani, de machtigste stam sedert de 18e eeuw. Zij verklaren Ben-i-Israël te zijn, d.i. zonen van Israël, en houden vol dat zij nakomelingen zijn van de Joden, die door Neboekadrezzar uit Palestina werden weggevoerd. Inderdaad huldigen zij nu nog zedelijke wetten, die met de oud-hebreeuwse overeenkomen.

Men zou verder de Afganen kunnen verdelen in tent-bewoners en huisbewoners. Een deel van het volk leeft nog nomadisch een ander deel is sedentair (= heeft vaste woonplaatsen.)

De officiële taal is perzisch. Daarnaast wordt het indiase poesjtoe gesproken; terwijl in het noorden toerki de omgangstaal is. De letterkunde is vooral rijk aan poëzie.

Met het onderwijs gaat het eerst in de laatste tijden in de goede richting. Overal worden tegenwoordig scholen opgezet. Te Kaboel zijn tans ook drie inrichtingen voor hoger onderwijs. Niettemin bestaat er slechts een opvallend gering percentage analfabeten. Dit komt daarvandaan, dat alle priesters in de dorpen zich tot voorname taak gesteld hebben de jeugd kennis van lezen, schrijven en godsdienst (islam) bij te brengen.

Er zijn moderne lagere en middelbare scholen voor landbouw; een militaire school, een school voor ambtenaren, en verschillende andere inrichtingen.

In de laatste tijd is er een grote trek van studenten naar Frankrijk en Duitsland.

Staatsinrichting.

Tot 1922 was Afganistan een absolute monarchie. Vooral door de ontwikkeling van Russisch Toerkistan onder sovjet-invloed, begon ook Afganistan zich te modernizeren. In 1926 nam de emir de titel van "koning" aan. In 1922 had hij zijn land een grondwet gegeven, volgens welke een volksvertegenwoordiging en een kabinet werden ingezet. Dit kabinet bestaat uit 7 ministers (binnenlandse zaken, buitenlandse zaken, onderwijs, handel, justitie, finantiën, oorlog.) De senaat bestaat uit benoemde leden. De leden van het parlement worden gekozen.

Er is een staand leger met algemene dienstplicht. In de laatste jaren wordt een luchtmacht gevormd. De vredessterkte omvat 60.000 man.

De verkeersmiddelen zijn nog gebrekkig. De handel bedient zich voornamelijk van kamelen en karavaanwegen. Er zijn slechts twee korte spoorlijntjes: van Pesj Merw (Toerkmenistan) tot Koesjk.

De Staatsbegroting omvat 150.000.000 Afgaanse roepies. (1 Afg. roepie is ongeveer f 0.25)

Handel.

De uitvoerhandel van Afganistan omvatte (1937): zijde, vilt, tapijten, hout, gedroogde vruchten, kruiden, wol, huiden, schapen, runderen, tabak, tot een bedrag van ruim 3 milliard gulden enkel naar India. De uitvoer naar russisch gebied in het noorden was weinig minder. Naar Perzie was de uitvoer veel geringer.

De invoer (meest textielwaren en machinerieën) bedroeg (1937) nog geen 5e gedeelte van de waarde van de uitvoer.

AFGANISTAN.

Geschiedenis. De bodem van Afganistan bevat de overblijfselen van een oude grieks-baktrische kultuur. De uitgravingen, aan franse oudheidkundige instellingen gegund, hebben reeds de ruïnen van grote begraven steden aan het licht gebracht.

Boedistische overblijfselen van een eveneens oude beschaving zijn in het noorden aangetroffen.

Tot ongeveer 500 v.C. maakte Afganistan deel uit van een achaemenisch rijk.

Iskandar van Macedonië, wiens geschiedenis bekend is (zie: Hindoestan) werd na zijn dood in de oostelijke provincies van zijn gebied opgevolgd door Seleukus Nicator, de stichter van de dinastie van de Seleuciden.

Kaboel en de daardoor beheerste landen kwamen aan Tjandragoepta Moerja.

Na de Seleuciden handhaafde zich een griekse dinastie in Baktrië. (± 246 v.C.) Na haar val werd een groot deel van Afganistan overheerst door de Parten en de Saka's (een skitische stam) (± 130 v.C.) Ongeveer 200 jaar later (± 90 n.C. verdreven de Joetsji's de Parten en vormden het rijk van de Koesjans. Dit rijk nam het boedisme aan en Kanisjka, zijn grootste vorst, riep het koncilie bijeen, dat de kanon van het noordelijk boedisme (het mahajana) vaststelde.

Van de 6e tot de 9e eeuw beheersten de Toerki Sjahs het rijk van de Koesjans. Daarna heerste een hindoese dinastie, de Hindoe Sjahi, over een groot deel van Afganistan.

De Islam. Het westelijk deel was intussen ingelijfd bij het Arabische Rijk van de Kalief (7e eeuw) De heersende vorsten waren de arabische Tahiriden, die hun grote rijk van Korasam uitbouwden door verovering, ook van Herat en Balk.

Na hen heersten de perzische Saffariden (tot de 9e eeuw) en de Samaniden van Boekara.

Al deze wisselingen gingen met oorlog gepaard.

Eerst aan Alptidjin en zijn opvolger Saboektidjin, beiden turkse slaven, gelukte het de kiem van een zelfstandig Afganistan te vormen door hun overwinningen op de Samaniden. Zij maakten zich meester van het hindoese Kaboel, dat zich uitstrekte tot aan de Indus.

Onder Saboektidjin en zijn opvolger Mohammad, (eind 10e, begin 11e eeuw) werd Afganistan de kern van een groot islamitisch rijk. Gazni werd de weelderige en rijke hoofdstad. Na Mahmoeds dood (1030) ging het berg af. In 1153 maakte Ala-oed-Din Hoesein, vazal van het kleine staatje Gor, zich meester van de troon van Gazni.

Gor. De krijgshaftige Gori (Goeri) vestigden een rijk dat zich ook ver in India uitstrekte en van de Poendjab een islamitische staat maakte. In naam heeft deze staat tot het midden van de 19e eeuw bestaan (1858).

Deze Gori waren van tadjikse of perzische stam, zelf voor korte tijd vazallen van het geweldige rijk,

Kwarazm (Korasam), of Kiwa, dat zelf even snel verviel als het was opgekomen.

Mongolen. In de 13e eeuw viel Afganistan, evenals Perzië en Toerkistan, voor de mongoolse gesel, de onoverwinlijke horden van Djinggiz Kan (zie Mongolië.) Het grootste deel van Afganistan bleef onder de heerschappij van de Mongolen tot dat Timoer-i-Leng, de Kreupele, in de laatste helft van de 14e eeuw, Noord-Afganistan vrij maakte en Herat veroverde op de laatste nakomelingen van de Gori, die zich Koerden noemden.

AFGANISTAN.

Het rijk van de Mogoels.

In 1504 maakte Babar, vijfde heerser na Timoer, zich meester van Kaboel; in 1522 van Kandahar. In 1526 trok hij India binnen, versloeg de afgaanse soldaten van Delhi (Dilhi, Dihli) in de veldslag van Panipat en vormde het Rijk van de Mogoels.

Afganistan werd nu weer eens verdeeld. Het oosten kwam aan de Mogoels, Herat aan Perzië; Balk aan Toerkistan.

Onder Akbars kleinzoon Sjah Djahan maakte Perzië zich ook nog van Kandahar meester. Lang bleef Kandahar echter niet perzisch. De nationale held Mir Vaïs maakte het land vrij (1708). Zijn zoon Mahmoed trok zelfs Perzië binnen, belegerde Isfahan en veroverde voor zich de kroon van Perzië (1722).

Lang duurde deze glorie niet. Mahmoed stierf krankzinnig. In 1737-1738 veroverde Perzië's beroemdste heerser, Nadir Sjah, geheel Afganistan, Kandahar en Kaboel inbegrepen. Na Nadirs vermoording (1747) riep Ahmad Kan zich uit tot vorst van Kandahar.

Afganistan's geboorte.

Afganistan werd nu voor het eerst een stabiele staatkundige eenheid, beheerst door een onafhankelijk afgaans vorst, Ahmad Sjah Abdali. Hij was een veroveraar en soldaat. Afganistan breidde zich onder hem uit tot aan de Kaspische Zee en tot voorbij Kasjmir, dat hij aan Delhi ontrukte. Baloedjistan en Korasam waren vazalstaten geworden en een poging van de krijgshaftige Maratti om het Rijk van de Mogoels te herstellen, eindigde met hun verpletterende nederlaag (Slag van Panipat 1761).

Buitenlandse Invloeden.

Na Ahmad Sjahs dood (1773) volgde verval. Sind ging verloren. Balk en Toerkistan maakten zich onafhankelijk. Burgeroorlogen scheurden dinastie en rijk uiteen.

Intussen begonnen Napoleons plannen om India aan de Engelsen te ontrukken, duidelijker te worden. Dit gaf de East India Company, eindelijk heerseres over India, aanleiding zich met Afganistan te bemoeien (1809.) Zij steunde een haar bevriend lid van het afgaanse vorstenhuis, dat zich van de troon wist meester te maken. Dit gaf nieuwe burgeroorlog. De engelse marionet werd verjaagd en anarchie regeerde in Afganistan. Herat werd weer perzisch; Toerkistan breidde zich uit ten koste van Noord-Afganistan, Badaksjan maakte zich vrij. De Maratti bedreigden en veroverden het oosten (1823).

Afgaanse Oorlog.

Na Napoleons plannen kwamen russische bedreigingen. Perzië, gesteund door Rusland, maakte zich gereed om Herat aan zich te trekken. Een periode van diplomatie en intriges volgde, eindigende met de eerste afgaanse oorlog, door de E.I.C. verklaard. (1838)

De engelse troepen namen Kandahar, bestormden Gazni en bezetten Kaboel.

De oorlog scheen afgelopen te zijn. In waarheid begonnen de moeilijkheden pas. In Kaboel werden britse officieren overvallen en gedood (einde 1841); de engelse troepen verlieten eerlings Kaboel, (Jan. 1842) maar werden te Djalalabad zo vernietigd dat van de 16,500 man, die de troep sterk was, er 21 terugkwamen.

De britse troepenafdeling te Gazni had zich aan de Afganen moeten overgeven. De engelse marionet op de afgaanse troon werd ter dood gebracht.

De Britten wreekten nog in datzelfde jaar de smaad, maar voorlopig was hun invloed in Afganistan vernietigd.

AFGANISTAN.

2e Oorlog.

Dit bleek toen Afganistan in 1848 de Sikhs steunde in hun opstand tegen de Britten. Het liep daarbij slecht af voor de Afganen. Engeland annekseerde het gebied van Pesjawar. (1855)

Eng-Russ. Verdrag (1873)

In 1856 bezetten de Perzen Herat, maar onder engelse druk gaven zij het weer prijs. In 1873 volgde dan een overeenkomst tussen Engeland en Rusland, waarvan de hoofdinhoud de grenzen van, en elks bemoeienis met Afganistan regelde.

Vijf jaar later hadden de ondanks dit verdrag voortgezette pogingen tot het verkrijgen van invloed op de afgaanse aangelegenheden, de emir van Engeland vervreemd en de zijde van Rusland doen zoeken.

3e Oorlog.

Weer zocht Engeland macht door wapengeweld te verkrijgen. Na harde strijd keerde de kans voor de Engelsen ten goede. Bij het vredesverdrag van Gandamak (1879) moest Afganistan nieuw grondgebied afstaan en zich aan Engelands invloed onderwerpen. Een brits resident vestigde zich te Kaboel met het doel, de Emir van pro-russische neigingen terug te houden.

De afgedwongen liefde was van korte duur. Nog in datzelfde jaar werd de engelse resident te Kaboel met zijn staf vermoord. In 1880 werd een grote legermacht van de Engelsen in de Maywand-pas bij Kandahar verpletterend geslagen en Kandahar zelf op de Britten veroverd. Wel werd de smaad gewroken maar in 1881 werden de Britten gedwongen Afganistans gebied te verlaten.

Een woelige periode volgde voor Afganistan. De burgeroorlog ontbrandde weer; russische gewapende aktie in het noorden baarde zorg; een opstand bedreigde de sjah, die in 1901 stierf.

Na de wereldoorlog.

De intree van Turkije in de wereldoorlog en de aktie van duitse zendboden wekten tijdens de oorlog anti-engelse gevoelens in Afganistan.

Sjah Habiboellah wist echter Afganistans neutraliteit te bewaren, maar in februari 1919 werd hij vermoord. Zijn pro-engelse broeder verving de uiterst populaire en modern-gezinde vermoorde sjah. Dit bracht een nieuwe paleisrevolutie met zich. De pro-engelse marionetten-sjah werd 6 dagen na zijn troonbestijging verdreven en vluchtte naar India. Amanoellah, neef van de vermoorde sjah, trok tegen Engeland te velde dat openlijk er van werd beschuldigd aandeel in het paleis-drama te hebben gehad. Afgaanse troepen trokken over de grenzen van India. Kort daarop werd de vrede van Rawal Pindi getekend (1919). In 1921 werd dit verdrag gevolgd door de overeenkomst van Moessoeri (1921) waarbij Engeland de onafhankelijkheid van Afganistan erkende.

Modern Afganistan.

Eerder in datzelfde jaar had Afganistan met Rusland een verdrag getekend, waarbij aan Rusland het recht werd ingeruimd konsuls in Afganistan te vestigen. De anti-engelse spanning nam toe, blijkende o.m. in 1924 toen engelse officieren op engels gebied, een mijl van de grens vermoord, een engelse dame gedood en haar dochter geschaakt werden. Amanoellah wist zich met talent uit de moeilijkheden te redden.

Hij heeft zich een bekwaam heerser getoond, en was een verlicht mens, aan wie Afganistan zijn snelle ontwikkeling in de laatste dekaden te danken heeft. De huidige koning volgt de staatkunde van zijn voorganger.

MONGOLIË.

Dit uitgestrekte tafelland op 3000 tot 5000 vt. hoogte in Midden-Azië, de geboortegrond van het mongoolse volk, is volgens enkele archaeologen ook de Wieg van de menselijheid. In de oudheid hebben de Mongolen een betekenis gehad voor de geschiedenis van de menselijke ontwikkeling als nauwelijks enig ander volk. Dit te tekenen geeft ons echter niet de geschiedenis van Mongolië, maar van de Mongolen in hun wereldverovering buiten Mongolië.

Voor de geschiedenis delen wij Mongolië in twee gebieden in: (a) Buiten-Mongolië, een republiek, (b) Mongkwo of Binnen-Mongolie, een vorstendom.

Het Land.

Van zeer vroege tijden af is Mongolië bewoond geweest door nomaden. De naam Mongolië is betrekkelijk jong. Hij houdt verband met mong, dat in wijdere zin "mens" schijnt te betekenen; in engere zin: "dappere". In oude chinese kronieken van de 7e eeuw worden de Mongolen als "mong-koe" aangeduid, waaronder "invallers", "rovers" werd verstaan.

Het oerland van de Mongolen was het grasgebied tussen de Onon en de Keroelen-rivieren.

Het hoogtepunt van hun wereldmacht zien wij in het onmetelijke rijk van Koeblai Kan, de keizer van China in de 13e eeuw.

In 1689 aanvaardde Mongolië de opperheerschappij van de Mantsjoe's en gedurende twee eeuwen was het een vazalgebied van Mantsjoekwo. Na de revolutie van 1911 en de val van de Mantsjoe-dinastie verklaarde het noorden (Buiten-Mongolië) zich onafhankelijk en verdreef het de chinese ambtenaren. In 1933 maakte Binnen-Mongolië zich van China los en vestigde een vorstendom onder de naam "Mongkwo", het Land van de Mongs", een herleving van de oernaam.

Een kenmerkende trek van de geschiedenis is de geleidelijke penetratie geweest van Mongolië door de chinese landbouwers. Voor deze chinese beschavings-drang weken de Mongolen uit. Zij gaven hun nomadisme nauw of niet prijs. Enkel rond de noordwestelijke bocht van de Gele Rivier is door een uitgebreid stelsel van bevloeiings-kanalen een uitgestrekt gebied droge grond in vruchtbaar akkerland herschapen.

Het verkeer is nog steeds hoofdzakelijk dat uit de oertijd: geen wegen, karavaan-treks. Eerst laat in de geschiedenis (1925) werd een begin gemaakt met de aanleg van een spoorweg van Peking naar Djehol, dat tans aan Mantsjoekwo getrokken is.

In 1924 stierf de laatste Koetoektoe, of "levende Boeda", als heerser over Buiten-Mongolië. Dadelijk volgde weer een revolutie onder russische invloed. Deze revolutie eindigde met de uitroeping van de Mongoolse Volksrepubliek zonder president. Een grondwet werd uitgevaardigd (1924) door de eerste "Grote Hoeroeldan" (de Volksvertegenwoordiging.)

Alle feudale teokratie werd afgeschaft. Volledige democratisatie volgde. Alle bodemschatten, land en bossen werden tot eigendom van het volk verklaard. De buitenlandse handel werd staatsmonopolie. Algemene dienstplicht zette onmiddellijk in; een staand en geoefend leger verrees. De scheiding van kerk en staat werd rigoereus doorgevoerd.

De wijdst verbreide godsdienst is het lamaboedisme.(Daarnaast de islam.)het verdrijft echter slechts heel langzaam het sjamanisme van de oertijd. Het boedisme heeft een temmende uitwerking gehad op het wilde Mongolen-karakter van het volk.

De handel is voor een groot deel die met het noordelijk Sovjet-gebied via Kiatka, eindpunt van een

zijtak van de Trans-Siberische Spoorweg. Hij omvat voornamelijk: wol, huiden, pelsen en hoorns. Voorts zout en wat goud. De bodem levert koper, tin, ijzer en zilver. Maar de mijnarbeid is nog in primitieve staat.

Er zijn russische telegraaflijnen naar Oerga, en een spoorweg van Oerga naar Tsjita is intussen gereed gekomen.

Oppervlakte van het gehele gebied (Buiten Mongolië en Mongkwo): ongeveer 1 millioen vk. mijlen. Totale bevolking: ruim 2 millioen zielen (resp.: 800.000 en 1.500.000;taxaties.)

Het volk.

De Mongolen zijn verwant aan de Turken. Soms kan men de verschillen slechts ontdekken aan het taalverschil. De rasgeschiedenis van de Mongolen begint eigenlijk met Djinggiz Kan, wiens vader een heerser over een aantal tenten was. Djinggiz, die het grootste militaire genie van alle tijden was, werd in 1165 (of 1162) geboren, en hoedde nog op zijn 16e jaar de kamelen van zijn vader.

Er zijn drie Mongolen-groepen te onderscheiden: (a) de West-Mongolen of Kalmoeken: (b) de Midden-Mongolen of Boerjaten, en (c) de Oost Mongolen of "ware Mongolen", de nakomelingen van Djinggiz Kans soldaten, nu de Gobi en Mongkwo bewonend.

Sociale Organisatie.

De maatschappelijke inrichting is deels priesterlijk, deels militair. De leken-bevolking bestaat uit edelen en lijfeigenen. Terwijl de priesters in celibaat leven, is poligamie aan het volk veroorloofd.

In Buiten Mongolië is de priester-invloed aan het verdwijnen. In Mongkwo worden toch nog zeker de helft van de jonge mannen kloosterlingen, een van de oorzaken dat de poligamie niet kan worden opgegeven. De overigen zijn militair georganiseerd. Alle geestelijken zijn van dienstplicht vrijgesteld.

De sociale eenheid is de bak, een groep van tenten op de steppe. Een aantal baks vormt een "vlag" onder de erfelijke heerser. Een aantal "vlaggen" vormt wat wij een bataillon zouden noemen, een aantal bataillons een regiment. Allen zijn bereden. De hoogste militaire wet is, dat ongehoorzaamheid aan de Kan met de dood gestraft wordt.

Alle "vlaggen" zijn in een federaal verband saamhorig. De bevelvoerder hierover was vroeger de naaste voorouder van alle Kans. Tans wordt zo'n bevelhebber uit de levende vorsten gekozen.

De mongoolse dorpen bestaan uit een gering aantal tenten. Zo'n dorp bezit kommunaal een reusachtige pyramide van mest, de enige brandstof in deze boom- en struikloze steppen, ten gebruike van alle dorpsgenoten. Men drinkt een sterk distillaat, dat evenals bij ons arak heet. Drieste honden worden gehouden tegen de wolvenplaag.

De Mongolen leven als het ware in het zadel. Zij zijn de beste ruiters ter wereld en leggen, als het moet 150 en meer mijlen per dag af. Hoewel moderne geweren hun weg naar de tenten vinden is het traditionele en nog steeds gebruikte wapen de boog met pijlen. De boog is overspannen, d.w.z. in rust buigt zij binnenwaarts.

Godsdienst.

Islam en lama-boedisme zijn, zoals gezegd, de gehuldigde godsdiensten. De islam verovert echter terrein op de oudere godsdienst, vooral in de steden die na eeuwen van verval en ruïne, (sedert de grote mongoolse invasies), tans weder geleidelijk opgebouwd worden.

In het nomadengebied vormen de lama-kloosters de enige permanente woonplaatsen, hoewel ook vele la-

ma's zwervende priesters zijn. Naast het boedisme leeft het sjamanisme voort, zelfs waar de sjamanen zelf als regel verdwenen zijn.

Ouderdom en Oudheidkunde.

Een ontzaglijke betekenis voor de wetenschap vormen de mongoolse steppen, vooral de Gobi of Sjamo-woestijn, het nog weinig bekende Centraal-Aziatische Hoogland. De teorie wil hier de wieg zien van vele nu levende groepen van placentale dieren, met inbegrip van de mens.

Maar onderzoek was moeilijk in dit geïsoleerde gebied, zonder een enkele spoorweg, met een uiterst bar klimaat, waar voedsel en water schaars zijn, en vele vierkante mijlen geen bevolking hebben. Eerst door de ontwikkeling van de auto werd het mogelijk de korte zomertijd voor het uitgravings-, exploratie- en verzamelingswerk te benutten. Voornamelijk Amerikaanse instituten hebben zich aan deze wetenschappelijke nasporingen gewijd, tot dusver met sensationeel sukses, vooral in 1922-1923.

Al spoedig werden rijke vindplaatsen van fossielen ontdekt, gelegen in meest verschillende aardlagen, behorende tot het oligoceen, het eoceen en het krijt. Zo kon men vaststellen dat dit deel van Midden-Azië de geboorteplaats is geweest van de meeste dinosaurische reptielen van het opperjura en het krijt. Vele duizenden fossiele eieren van de dinosaurier werden gevonden, een vondst die opzien baarde in de wetenschappelijke kringen van de gehele wereld.

Daarnaast werden de fossielen van de oudst bekende placentale zoogdieren gevonden, nauw groter dan een gewone rat uit het einde van het bovenkrijt, het afsluitingstijdperk van de eeuwen van het reptiel. Zij mogen worden beschouwd als de eerste poging van de natuur om de insektenetende, planten-,en vleesetende groepen van de zoogdieren te doen ontstaan, welke tans de aarde bewonen en beheersen.

Van enige aanwijzing dat Mongolië een ijstijd heeft doorgemaakt, is nog geen spoor aangetroffen. Ook is dit hoogland denkelijk nooit zeebodem geweest. Aangenomen schijnt te moeten worden dat Mongolië niet altijd gelegen heeft waar het zich nu uitstrekt, maar veel zuidelijker. Het moet dan bij de oplooiing van het land, waardoor de bergenmassa's van Azië gevormd werden, noordwaarts zijn opgestuwd.

De Mens.

Rijke vondsten hebben het wetenschappelijk werk op het gebied van de archeologie ook beloond, waar het onderzoek de paleolitische mens betrof. Een ver-gaand spoor werd aangetoond uit het neolitikum naar een pre-chineese beschaving. Geleidelijk werden dan palaeolitische vondsten gedaan, aantonende dat ook toen reeds pre-menslijke en menslijke wezens bestonden, terwijl ook daarbij twee verscheiden kulturen konden worden onderscheiden in begraafplaatsen, rotstekeningen en andere resten van menslijk bestaan.

Vast staat tans dat ook mesolitische stammen in de ijstijd naar de Gobi dwaalden, of terugdwaalden, waar zij een oudere, wellicht hun eigen oudere kultuur aantroffen langs de grote meren in het Altai-gebied. Zij worden gezamenlijk de "duin- (of zandheuvel) bewoners" genoemd.

Een nog oudere palaeolitische kultuur dan deze werd ontdekt.

Dat het Midden Aziatische Hoogland een groot toneel is geweest van de evolutie van het leven op aarde,is nu wel vastgesteld. Dat de oermens in Mongolië heeft geleefd sedert het einde van het pleïstocene tijdperk,is zeker. Dat dit gebied de wieg is geweest van de mensheid is echter nog aan twijfel onderhevig.

BUITEN MONGOLIË.

Geschiedenis.

In 1911 splitst zich de historie duidelijk voor Buiten en Binnen-Mongolie. In dat jaar maakte Buiten Mongolië gebruik van de revolutie in China om de chinese ambtenaren uit Oerga (nu Oelan Bator) te verjagen. Daarop werd de onafhankelijkheid uitgeroepen onder de hoetoektoe of Levende Boeda. Dit gaf Rusland de gelegenheid om in 1912 tegen diverse voorrechten de onafhankelijkheid van Buiten-Mongolie te erkennen.

Mede onder russische invloed erkende de chinese regering bij verdrag de autonome rechten van de regering te Oerga. Dit kwam in de praktijk neer op een erkenning van onafhankelijkheid. Wel bleef er nog een chinese resident-generaal te Oerga gevestigd, maar gezag had hij niet.

In 1918 trachtte de chinese regering gebruik te maken van de ineenstorting van Rusland om haar macht over Buiten-Mongolie te herstellen. In 1919 was het dan tijdelijk met de mongoolse autonomie gedaan. Maar twee jaar later (1921) dreven de Wit-Russen in hun strijd tegen de Sovjet-troepen de Chinezen Oerga uit. De Levende Boeda kwam terug en Mongolië verklaarde zich onafhankelijk. In dat zelfde jaar volgde echter de nederlaag van de Wit-Russen, en rode troepen bezetten Mongolië, welks onafhankelijkheid echter erkend werd. Bij verdrag (1921) werd dit vastgelegd, tevens met erkenning van Ruslands bizondere rechten in Buiten-Mongolie. In 1924 trokken de Sovjet-troepen zich terug en Rusland erkende bij verdrag met China Mongolië als een deel van de Chinese Republiek.

Buiten-Mongolie zelf echter wilde van China niet meer weten. Zij riepen de republiek uit, naar Sovjet-model, en vaardigden een grondwet uit. Rusland bleef zijn invloed behouden.

Sedert heeft Buiten-Mongolië op menig gebied, vooral op dat van defensie en onderwijs een snelle ontwikkeling doorgemaakt. In 1936 werd een militair verbond tot wederzijdse steun met Sovjet-Rusland gesloten.

TANNOE TOEWA.

Een deel van Buiten-Mongolië, Tannoe Toewa, in het noorden, vormt een onafhankelijke republiek onder sovjet-protektoraat. Oppervlakte: 64.000 vk. mijlen; bevolking: 65.000 zielen. Hoofdstad: Kisiltjoto. Er is een wetgevende en een uitvoerende raad. Met energie wordt het onderwijs bevorderd. Er is algemene dienstplicht.

MONGKWO (Binnen - Mongolië.)

Geschiedenis.

De nationale beweging in Mongkwo, reeds sedert 1911 ingezet, kreeg door de strijd van Japan en China, in 1932-1933 haar kans tot afscheiding van China. Die strijd eindigde met de losscheuring van Mantsjoekwo. Gesteund door het japanse leger riep prins Teh in 1933 de onafhankelijkheid van Mongkwo uit. China was in te grote moeilijkheden gewikkeld om zich te kunnen verzetten. De Mongs, om de bewoners van Binnen-Mongolie aldus te noemen, beijverden zich om met de japanse troepen de Chinese legerafdelingen uit Mongolie te werpen en te houden. In 1937 kort na de eerste vijandelijkheden tussen Japan en China, bevestigde Teh de onafhankelijkheid en steunde de Japanners zelfs met een paar

legerafdelingen, die de rest van de Chinese troepen uit Tsjahar wierpen. Reeds in 1935-1936 was daarmee een begin gemaakt. In Oktober 1937 werd officieel de Staat Mongkwo uitgeroepen, onder Prins Joen, later door Teh vervangen, na Joens dood in 1938. Een vertegenwoordiger van Prins Teh woonde in begin 1940 de stichtings-vergadering van de nieuwe Chinese Regering onder president Wang Tsjing-wai te Tsingtao bij. De bedoeling kan het zijn om Mongkwo, evenals Mantsjoekwo, in een federatief verband met het nieuwe China als zelfstandige staat op te nemen. Japans invloed wordt uitgeoefend door politieke en militaire adviseurs. Een militair verbond tot wederzijdse steun is tussen Mongkwo en Japan gesloten. (Hoofdplaats is P a i - l i n g m i a o)

In 1938 werden t w e e n i e u w e a u t o n o m e g e b i e d e n, verbonden aan Mongkwo, gevormd, nl. T a - t o e n g in N. Sjansi, en K a l g a n in Noord Tsjili en Zuid Tsjahar.

GESCHIEDENIS VAN DE MONGOLEN.

Jesoekai.

Gelijk hiervoor aangegeven is de geschiedenis van Mongolië niet dezelfde als de geschiedenis van de Mongolen buiten de eigen landsgrenzen.

De b e t e k e n i s v a n d e M o n g o l e n, die in de 13e eeuw een rijk beheersten van de Gele Zee tot Adriatische en Oost Zee, is voor de wereldgeschiedenis niet te onderschatten.

Deze wereldveroverende Mongolen verklaren af te stammen van een hemelse geest, die zich inkarneerde in een blauwe wolf. (Verg. alle andere oude volkeren; vooral in het wolfsverband het oude Rome, welks stichters Remus en Romulus door een wolvin werden gevoed en grootgebracht.)

De geïnkarneerde goddelijke geest verwekte bij een mongoolse maagd (volgens andere legenden: een weduwe) zijn zoon B o e d a n t s a r. (Vergelijk andere gelijksoortige moedergods-verhalen.) Deze was de eerste koning der Mongolen. De achtste heerser na Boedantsar was J e s a e k a i, die ten slotte niet veel meer was dan een nomaden-hoofdman over een aantal "tenten". De legende zegt: wel 40.000. De moderne onderzoeker is echter tevreden met een vrij groot aantal.

Djinggiz Kan.

Jesoekai was de vader van T e m o e t s j i n, de latere D j i n g g i z K a n.

Wij moeten deze wereldfiguur nader leren kennen. Kort na dat Jesoekai de zege behaalde in een oorlog tegen de T a t a r e n onder Temoetsjin, die daarbij de dood vond, kwam een bode hem melden, dat J o e l o e n, zijn echtgenote te huis, hem een zoon gebaard had. Jesoekai haastte zich huiswaarts, en zijn zoon beschouwende, zag hij, dat het kind een klomp geronnen bloed in het vuistje hield. Dat, zo zegt de vrome legende, was een bewijs dat de geest van zijn gesneuvelde, dappere tegenstander Temoetsjin in de nieuwgeborene was gevaren. Dus noemde hij zijn zoon T e m o e t s j i n.

Reeds vroeg was Temoetsjin vaderloos. Rebellerende stamhoofden bestreden zijn troonsrecht. Maar Temoetsjin verliet de kamelen, die hij hoedde en met zijn krijgshaftige moeder Joeloen, geholpen door de trouw gebleven stammen, versloeg hij zijn vijanden.

Vijanden werden Temoetsjin niet gespaard. Tot 1206 was zijn leven een voortdurend oorlogvoeren tegen telkens weer nieuwe mongoolse stammen, die zijn heerschappij verwierpen, maar de een voor, de ander na onderworpen werden. Hij was in

1165, -anderen menen in 1162- geboren op de oever van de Onon, in de vallei van Kiliën. In 1206 op zijn 40e jaar was hij heerser over geheel Mongolië. Zijn aanhangers gaven hem de titel van Djinggiz Kan (chin. Tsjengtse; mong.: Tsjinggiz of Djinggiz) hetgeen de "Volmaakte Krijgsman" betekent.

Hij zou zich die naam waardig maken, hem geschonken door een heldhaftige legerschaar, in een heldhaftige tijd, voor welke moed en macht de maatstaven waren om menslijke waarde te meten.

De Verovering van China.

In 1207 voerde hij zijn ruiters over de Grote Muur China binnen. Maar voor hij nog meer had bereikt dan de inname van enige steden, kwam bericht binnen dat een verslagen Mongolen-stam zich aan de bronnen van de Irtisj, bewesten Mongolië hersteld had en zich tegen hem keerde. Met een deel van zij leger rukte hij naar de Irtisj op, en vernietigde daar zijn vijanden volkomen, die naar de Kitan Tataren vluchtten.

Weer omgekeerd, werd het nu menens voor China. Na de vernietiging van het leger van de Kin-Keizer (1208) kwamen zijn ruiterscharen zelfs tot in Liaotoeng, het huidig Mantsjoekwo. Allerwege onderwierp men zich aan zijn macht; om hem heen begon zich het geloof te vestigen dat hij, door de Goden als een gesel op aarde gezonden, onoverwinlijk was. Legers deserteerden naar hem; garnizoenen gaven zich zonder strijd over; vorsten en volkeren onderwierpen zich.

In de herfst van 1213 zond hij drie legers uit onder zijn jonge zonen en broeders om China te veroveren. De rechtervleugel ging naar het zuiden, de linkervleugel oostwaarts naar de Chinese Zee, hij zelf voerde het middenleger aan naar het hart van China. De overwinningen waren volkomen. Tot Honan en Sjantoeng behoorde China hem. Duizenden en duizenden vijanden waren gedood. Genade werd niet beoefend, en zou ook voor te ingewikkelde problemen hebben gesteld.

De geslagen keizer bood Djinggiz een keizerlijke prinses als gade aan, 500 aanzienlijke jongens en meisjes als slaven, en drieduizend paarden.

Korasam veroverd.

Intussen had de mongoolse hoofdman, Koesjlek die aan de slachting bij de Irtisj ontkomen was, zich met Sjah Mohammad van Koewarizm (Korasam) verbonden. Met die macht viel hij de Kitan-Tataren op het lijf en veroverde hun gebied. Nu maakte hij zich gereed om Mongolië binnen te vallen. Djinggiz maakte keert en voordat Koesjlek met zijn voorbereidingen gereed was overvielen hem de mongoolse ruitergeledoren. Koesjlek sneuvelde, zijn gebied werd ingelijfd, en Djinggiz keerde zich tegen sjah Mohammad met een deel van zijn groeiend leger, rijk door de plunderingen van het onderworpen Noord China.

Mohammad en zijn overmacht aan soldaten werden totaal verslagen, zijn rijk veroverd, de steden uitgeplunderd en gelijk gemaakt met de grond; 160.000 doden moeten daarbij te betreuren zijn geweest. Koewarizm, met zijn bloeiende steden Bokara, Djent, Kodjent, Tasjkent, Noer, Samarkand en Balk, werd grondig verwoest. De buit voor de Mongolen was overweldigend. Mohammad vluchtte en werd heet vervolgd. Nessa werd bestormd en vernietigd, Merw afgelopen en met de grond gelijk gemaakt. In Nisjapoer, dat zich te lang verzette, werd al wat leefde afgemaakt. Sjah Mohammad stierf aan de oevers van de Kaspische zee. Zijn zoon Djalaloeddin vluchtte oostwaarts, vocht dapper; moest echter wijken en zoeht bescherming in Delhi.

India afgelopen.

De mongoolse horden vielen India binnen en plunderden de provincies Lahore, Pesjawar en Melikpoer. Keert werd gemaakt, Afganistan ten onder gebracht en het opstandig geworden Herat gedurende een week van plundering en slachting vreeslijk getuchtigd.

Dan liep de mongoolse golf weer terug naar het oosten, het eigen land tegemoet, om er de geroofde schatten heen te brengen.

Verovering van Z.O. Europa.

Intussen rukte een Mongolen-leger onder Tsjépé en Saboetai door Azerbeidsjan en in de lente van 1222 vielen zij Georgië binnen. Alle tegenstand braken zij en de verovering van Astrakan volgde. De terugtrekkende Tataren, Tsjerkessen, Lesgiers en Kiptsjaks dreven zij tot aan de Don. Aan de Dnjepr hielden deze stammen stand, verenigd met legers uit Kiev en Galicië. De schrik vloog voor de Mongolen uit. In de eerste slag, aan de oevers van de Kaleza, werden de Russen totaal vernietigd. Met ijlmarsen volgden de Mongolen de vluchtende legers, en verwoestten het land van de Boelgaren, die zuidwaarts vloden. Beladen met ongelooflijke buit trokken de Mongolen eindelijk terug door het land van Saksin.

In China was gelijk sukses behaald.

Dood van Djinggiz.

Maar Djinggiz Kan was aan het eind van zijn levensdagen. Op een nacht tijdens de verovering van West China, verschenen de vijf toen bekende planeten tegelijk aan de hemel. (Men denke aan de Walküren van de oude Germanen) Dat betekende de aankondiging van de dood. Djinggiz Kan geloofde er vast aan en keerde huiswaarts om zijn rijk te bevestigen en de opvolging te regelen. Maar in een legerplaats aan de Sikiang-rivier in Kansoe, werd hij ziek. Nog rukte hij voort en bereikte Mongolië aan de oever van de Sale. Hier stierf hij te velde (1227).

Vandaar werd zijn lijk naar zijn geboorteplaats gebracht tussen de Onon en de Keroelen. Niemend was het vergund de goddelijke geest in de dode te aanschouwen. "Wie de godheid zag moest sterven."

Bevangen in de eigen mistiek, werd dit verbod letterlijk in acht genomen. Wie onderweg vroeg naar de dode in de gewel-digste lijkstoet, welke ooit een mens ten grave bracht, of wie zijn nieuwsgierige blikken niet beheerste, werd op het vermeende goddelijke verbod ter dood gebracht.

Nog tot op deze dag wordt Europa aan Djinggiz Kan herinnerd door de aanwezigheid van de Turken op Europa's bodem. Deze Turken toch waren vóór de Mongolen uit steeds verder westwaarts gevlucht uit hun woonsteden in Noord-Azië. Zij hadden Bitinië veroverd onder Otman en eindelijk waren zij onder Amoerat I Europa binnengetrokken.

Ogdai Kan.

Over het geweldige gebied van de Dnjèpr tot de Gele Zee had Djinggiz Kan zijn tweede nog levende zoon Ogdai Kan gezet. Het gebied van Kajalik, Korasam, (Kwarizm), Bulgarenland en Saksin, "waar ook de mongoolse paarden hun hoeven hadden neergezet", was aan de familie van zijn geslachtelde zoon Djoedji gekomen. Djagatai, de oudste nog levende zoon werd het territoor toegewezen van Oeigoer tot Bokara.- Toele, de jongste, werd heerser over het eigenlijke Mongolië.

Val van de Kins.

Ogdai Kan zette zich nu aan de verovering van Zuid-China, terwijl Toele Oost China binnenviel. Geen dappere tegenstand van de laatste keizer uit de Kin-dinastie baatte tegen het strategisch genie van deze Mongolen. De keizers-hoofdstad Kaifeng viel; vreeslijke slachtingen werden aangericht; de keizer vluchtte. In 1234 had de Kin-dinastie opgehouden te bestaan.

W. Azië veroverd.

Korassam's soeltan Djalaloeddin, gesteund door Delhi, kwam in verzet. Ogdai Kan zond er 300.000 ruiters heen, die zo snel verschenen dat de rebellerende soeltan onverhoeds overvallen werd. Hij zelf werd vermoord; weer volgden slachtingen bij de mongoolse invasies van Koerdistan, Djarbekir, Mesopotamië, Erbil, Kalat en Azerbeidsjan (1235) Georgië en Armenië werden in 1936 neergeslagen.

Tegelijk werden nog drie andere expedities uitgezonden in 1935. De eerste veroverde Korea; de tweede versloeg de Soeng-keizer bezuiden de Jangtse; de derde onder Batoe trok Europa binnen.

O. Europa afgelopen.

Met onweerstaanbare kracht en wonderlijke snelheid trok het mongoolse leger, enkele honderdduizenden ruiters sterk, door de bossen van Penza en Tambov. Plotseling verschenen zij voor de stad Riazan. Met hun werpgeschut werd Riazan gedurende vijf dagen bekogeld, waardoor een bres geslagen werd in de verdedigingswallen. De stad werd toen stormenderhand genomen (Dec. 1237). Toen viel Moskou, daarna Wladimir, toen Kozelsk. Het bloed vloeide bij stromen. Kiev werd bestormd en viel. Het werd met de grond gelijkgemaakt.

Hongarije en Polen neergeslagen.

Altijd overwinnend en met huiveringwekkende snelheid, het geheim van hun strategie, rukten de mongoolse legers verder. Zuid Rusland was verwoest. Nu ging het tegen Hongarije. Daarvoor werd een legerafdeling onder Baidar en Kaidoe naar Polen gezonden om het van hulpverlening aan de Hongaren af te houden. Batoe zelf rukte Hongarije binnen en zonder van rust te weten viel hij de gehele legermacht van het koninkrijk bij Boedapest aan. De Hongaren werden vernietigd, vloden in alle richtingen, achtervolgd door de genadeloze vijand, zelfs tot aan de kusten van de Adriatische Zee.

In 1241 viel Boedapest; op kerstdag trok hij over het ijs de Donau over. Wat nu de duitse Ostmark heet, het voormalige Oostenrijk, onderwierp zich aan Batoe.

Dood van Ogdai (1241)

Inmiddels was Polen te vuur en te zwaard verwoest door Baidar en Kaidoe.

Daar kwam bericht van Ogdai Kans dood. De Mongolen trokken weg (1242). Europa verademde.

Ogdai's dood deed strijd ontbranden met de huizen van Djagatai en Toele. De zonen van Toele, Manggoe en Hoelagoe wonnen het pleit.

Manggoe Kan.

Ook deze heersers hadden opstanden in bloed te smoren. Zo in de "provincie" Perzië (1251). Bagdad werd geplunderd en verwoest, de laatste Abassiden-Kalief en zijn Seldjoekse beschermers vernietigd; Konia, het land van de Seldjoeken, onderworpen (1257). En daarnaast werd een kostbare sterrewacht te Maraga gebouwd.

Na de Mongolen kwam de hongersnood, die Iraq-Arabia, Mesopotamië, Sirië en Roem vreeslijk teisterde (1260). Intussen trokken de veroorzakers van deze hongersnood door Sirië, en plunderden Aleppo en Damascus (1261).

Toen de horden voor Jeruzalem stonden, brachten ijlboden het bericht van Manggoe's dood. Hoelagoe, die de tuchtigings-troepen geleid had, keerde naar Mongolië terug. Kitboga bleef als veldoverste met de legers in Sirië.

Hoelagoe.

Hoelagoe werd nu uitgeroepen als de Kan van Mongolië. Nakomelingen van hem hebben nog een eeuw over Iran geheerst als de Ilkans van Perzië.

Intussen hadden Manggoe en zijn jongere broeder Koeblai de verovering van Zuid China voltooid. Zij waren zuidwaarts Tonking, westwaarts Tibet binnengevallen. In Szetsjwan stierf Manggoe aan dissentrie (1259). Koeblai verving hem, en toonde zich een groter staatsman, door de onderworpen volkeren menslijk te behande-

len en hun aanhankelijkheid te winnen.

Koeblai — Als keizer, (Kakan) heerste Koeblai 35 jaar op de troon van Mongolië. Hoelagoe in het westen erkende hem als opperheer, maar was praktisch onafhankelijk. Koeblai stierf in 1294.

China's herstel. — Onder zijn opvolgers ging het oost-mongoolse Rijk te gronde. China vocht zich vrij. De eerste Ming-keizer begon in 1368 de nieuwe chinese dinastie. De rollen keerden zich. China wierp zich met een groot leger op Mongolië en vermeesterde dit. Daarmee was het oostelijk deel van het Mongolenrijk vernietigd. Oirat, Tsjahar, Ordos gingen achtereenvolgens te niet. In 1644 waren zij onbetekenende vazalgebieden van de Mantsjoe-keizers. Het boedisme maakte zo snelle vorderingen, dat in de aanvang van de 17e eeuw een Dalai lama in Mongolië geboren werd.

In Tibet hielden de Mongolen stand tot op het eind van de 16e eeuw. De Kalka-Mongolen, benoorden de Gobi, werden door China geabsorbeerd. Een ander deel, de Torgods in oost Rusland, bleven nog eeuwen oorlog voeren met andere stammen. In 1672 werden de Russen hen eindelijk baas. De Ili-Mongolen, het restant van de Torgods, losten zich in China op. De Kalmoeken werden in de 15e eeuw deels door China, deels door Rusland geabsorbeerd.

Het Westen. — De westelijke tak van het Mongolen-rijk had andere avonturen. De nakomelingen van het geslacht Djagatai vormden twee dinastieën. Een daarvan heerste in Samarkand, de oostelijke in Kasjgar, later in Jarkand en Aksoe. Deze laatste tak is blijven voortbestaan als heersers over de Mongolen van Sin Kiang.

Timoer Kan. — Uit de westelijke dinastie kwam de veroveraar Timoer-i-leng voort. Hij verenigde in zich nog de beide dinastieën. Maar na zijn dood viel de vereniging weer uiteen en er ontstonden drie elkander bestrijdende heersers-geslachten. In de aanvang van de 15e eeuw (1500-1510) ging de mongoolse heerschappij over aan de Oezbek-mongolen.

Perzië. — Het huis Hoelagoe bleef in Perzië heersen tot 1353. De islam maakte snelle vorderingen onder hen. Met Egypte, dat over Sirië heerste, grenzende aan Perzië in het westen, was vaak wrijving. De dinastie viel geleidelijk uiteen: Bagdad, Azerbeidsjan, en eigenlijk Perzië werden afzonderlijke staten.

De Gouden Horde. — Van de Mongoolse stammen in Rusland waren de voornaamsten die van de Krim, van Kazan en van Astrakan. Die van Kazan waren voor een groot deel nakomelingen van de soldaten van Batoe en zijn oudere broeder Orda, de veroveraars van Oost Europa, en de nabestaanden van de Gouden Horde. Batoe had zich aan de Wolga gevestigd, waar hij zijn gouden tent had opgezet, waaraan de naam van "Gouden Horde" ontleend is. Batoe zelf stierf in 1225. Paus Alexander IV wekte nu op tot een kruistocht tegen deze "Tataren". Maar het liep met deze kruistocht slecht af. De Mongolen waren ze voor, liepen Polen weer af en veroverden Krakow en Beuthen, in Duitsland, en trokken terug met een grote menigte christelijke slaven. De Gouden Horde was nog niet dood gebleken. Sedert vormden deze Mongolen een belangrijke faktor in de europese staatkunde. Vele Kans huwden in europese vorsten-huizen.

De islam bracht hen in nauwer verband met Konstantinopel en Egypte.

De Wit-Horde. — Een ander stammenverband van de West-Mongolen, vormden de Oostelijke Kiptjaks, de "Witte Horde", grenzende aan het gebied van de Gouden Horde in Oost Rusland en het huidig Kazakstan met Astrakan tot zetel. Deze Mongolen kwamen aanvankelijk tot macht, absorbeerden de Gouden Hor-

de en veroverden grote brokken van Rusland. Een periode van verbitterde strijd met Timoerkan volgde (1390-1398) waarbij de legers van de laatste onverbiddelijk het land van de Kiptjaks te vuur en te zwaard verwoestten, door Zuid Rusland trokken tot in het land van de Boelgaren. Dit betekende het einde van de"Witte Horde". In de 15e eeuw wordt er weinig meer van gehoord.

KRIM. Ook de Krimmongolen wisten op de duur niet stand te houden. Zij moesten zich geleidelijk aan het gezag van de russische tsaren onderwerpen. In de 2e helft van de 16e eeuw hielden zij als afzonderlijke gemeenschappen op te bestaan.

Reeds kort na 1453 waren zij door de Turken, die Konstantinopel in dat jaar hadden vermeesterd, terdege getuchtigd en een goed deel van hun gebied was turks geworden. De rest bezweek tegen het eind van de 16e eeuw voor de verenigde macht van Rusland, Kazakstan en Polen. Peter de Grote maakte aan het zelfstandige Krim-Kanaat in 1696 een eind. In 1783 was ook het nominale Tataren-gebied in een russische provincie geabsorbeerd.

OEZBEK. De Oezbek-Mongolen, oostelijk van de Kaspische Zee, kwamen in de 15e eeuw tot grootheid en macht in het oorspronkelijke Toerkistan. Babar, de timoeride Kan van Oost Toerkistan werd verdreven (1500) en dit was tenslotte de oorzaak van het door Babar in India gestichte Rijk van de Mogoels. De Oezbeks veroverden eindelijk het gebied van de Amoe Darja (de Oxus), Toerkistan en het huidige Sinkiang tot de grenzen van Eigenlijk China. Toen de landhonger ook naar Perzië greep, kwam de tegenslag. De Oezbeks verloren Korasan (Korasam) aan Perzië, Babar heroverde zijn gebied van Samarkand.

Geleidelijk ging meer gebied verloren. In de 19e eeuw werd het Kanaat door Rusland geabsorbeerd en de zelfstandige geschiedenis van de Mongolen in Midden-Azië eindigde hiermee.

RUSSISCH AZIË.

Gebied.

Onder Russisch Azië vatten wij samen het gebied tussen de U.S.S.R. (de Unie van Socialistische Sovjet Republieken) en de Kaspische Zee in het westen en de Pacifiek in het oosten, en tussen de IJszee in het noorden en Iran, Afganistan, Sin Kiang, Buiten Mongolië, Tannoe Toewa en Mantsjoekwo in het zuiden.

Dit uitgestrekte aziatische rijksdeel (tezamen met het gebied in Europa de Russische Sovjet Federatie van Socialistische Republieken (R.S.F.S.R.) vormende) was in 1937 verdeeld in

34 provincies
5 arealen
9 autonome arealen
22 autonome socialistische sovjet republieken
11 socialistische sovjet republieken

Het aziatische gebied, dat hierachter behandeld wordt, omvatte:

(a) 12 Provincies
1. Swerdlovsk 1))
2. Tsjeljabinsk) Voormalig Oeralsk (A)
3. Omsk)
4-11. De provs. v. Kazakstan (S.S.R.)
12. Oost Sibirsk

(b) 3 Arealen (A):
1. West Sibirsk)
2. Krasnojarsk) Voormalig Sibirsk (A).
3. Ver-Oostelijk areaal 3))

(c) 5 Autonome Arealen: (A.A.)
1. Gorno Badaksjan
2. Oirat
3. Kakas
4. Biro-Bidjan 2)

(d) 3 Autonome Republieken (A.S.S.R.)
1. Karakalpak
2. Boerjat-Mongol
3. Jakoetsk

(e) 5 Social. Sovj. Republieken (S.S.R.)
1. Kazakstan
2. Toerkmenistan
3. Oezbekistan
4. Tadjikstan
5. Kirgistan.

Van deze gebieden behoren, Swerdloosk, Tsjeljabinsk, Omsk, Oost-Sibirsk, West-Sibirsk, Krasnojarsk, het Ver-Oostelijke areaal, Oirat, Kakas, Biro-Bidjan, Boerjat-Mongol en Jakoetsk tot het voormalige Siberie. De overige gebieden vormden ongeveer het voormalige Russisch Toerkistan.
De ontwikkeling gaat van Prov. tot Area, en verder tot A.A., A.S.S.R. en S.S.R.

Overzicht.

Vooralsnog heeft Russisch Azië nog niet veel betekenis voor de wereldgeschiedenis.

De naam S i b e r i ë (russisch: Sibir) is afkomstig van de voornaamste vestiging van de Tataren-Kan K o e t j ' o e m aan de Irtisj, die door de kozakken-hetman J e r m a k in 1581 werd veroverd.

De eerste bewoners van dit voormalige Siberië waren de J e n i s e ï e r s en de O e g r o - S a m o j e d e n. Beide volksgroepen kwamen uit Midden Azië, waaruit zij reeds in de 3e eeuw v.C. door opstuwende Mongolen werden verdreven. IJzer was hun nog onbekend. Maar hun bronsbeschaving was goed ontwikkeld.

Acht eeuwen later werden zij onderworpen door de T o e r k i ' s, die al evenzeer noordwestwaarts uit Midden Azië werden verdreven. Deze Toerki's brachten het ijzer-tijdperk naar Siberië. Dit Toerki-rijk moet tot in de 13e eeuw bestaan hebben, in welke eeuw de Mongolen het gebied en zijn beschaving

---

1) Sedert Okt. 1938 gesplitst in 2 provincies: (a) Sverdlovsk, (b) Perm.
2) Sedert Okt. 1938 van naam veranderd: Kabarovsk
3) Idem: Maritiem Areaal.

ving vernietigden.

Weer 3 eeuwen later brachten uit Toerkistan komende T a t a r e n de verspreide stammen in het oost-Oeral-gebied min of meer onder één scepter samen. Kleine vorstendommen ontstonden langs de Irtisj en de Ob. K a n E d i g e r verenigde ze in een strijd tegen de voortdringende Russen. Dezen wonnen echter het pleit en sedert 1555 betaalden de Tataren-vorstjes schatplicht aan Moskou.

Russische kolonisatie.

Na de nederlaag van de rebel en nationale held van de Russen, S t e n k a R a z i n (1667-71) vloden velen naar Perm, waar S t r o g a n o w een grote russische kolonie had gevormd. Reeds eerder was Jermak met zijn kleine troep van 1600 vermetele "K o z a k k e n" de Oeral overgegaan (1580) en van jaar tot jaar trok hij veroverend verder oostwaarts. Alle veroverde gebied bood hij tsaar Iwan IV aan. Na hem trokken steeds weer nieuwe troepen russische avonturiers en jagers Siberië binnen, nu gesteund door Moskou. Zij richtten forten op en begonnen in de omtrek daarvan zich als landbouwers te vestigen, die de garnizoenen van voedingsmiddelen voorzagen. Binnen 80 jaar hadden de Russen de A m o e r en de P a c i f i e k bereikt. Noch Tataren, noch Toerki's konden duurzaam tegenstand bieden. In 1607 tot 1610 vochten de H o e n g - h o e - t s e ' s (Toenggoezen) voor hun onafhankelijkheid. Maar in 1623 waren zij onderworpen. In 1628 bereikten de Russen de L e n a, waar zij het fort J a k o e t s k bouwden (in 1637). In 1639 zaten zij reeds aan de Zee van O k o t s k. In 1649-1650 bezetten zij de oevers van de Amoer. In 1857 was langs de gehele oever van deze machtige rivier een onafgebroken keten van nederzettingen gevestigd. Bij verdrag (1857 afstand van Karafoeto; van Aigoen 1858; van Oesoeri 1860) erkende C h i n a het russische gebied.

In 1648 had D e j n e v met een russische expeditie reeds het noord-oostelijke eindpunt van Azië omzeild. In 1728 deed B e r i n g het weer, naar wie de zeestraat tussen Azië en Amerika haar naam kreeg.

Een lange reeks van beroemde onderzoekers heeft haar wetenschappelijke aandacht gegeven aan deze noord-aziatische kusten en haar bewoners (van 1648 af tot aan de drempel van de 20e eeuw.)

Nieuwste Geschiedenis.

Na de russische revolutie van 1917, werd S i b e r i ë plotseling het toneel van de wereldgeschiedenis. De russische socialisten hadden een sterk leger weten te vormen uit de politieke bannelingen en uit de gedeporteerde misdadigers. Als een hoon en een wraak van de geschiedenis richtten zich de slachtoffers van het tsarisme, of hun vele nakomelingen tegen het stelsel dat hen ten offer had gebracht.

De naar Siberië terugtrekkende anti-revolutionaire krachten, die gesteund werden door japanse en amerikaanse legers, en engelse en franse troepen vielen op dit rode siberische leger. Ook een groot t s j e c h i s c h leger, dat na de afzonderlijke duits-russische vrede van B r e s t - L i t o v s k (1917) geen andere uitgang meer had dan Siberië stelde zich ter beschikking van de wit-russische contra-revolutie onder A d m i r a a l K o l t s j a k, die zich tot opperste heerser van Siberië uitriep. Maar de rode troepen behaalden de overwinning en K o l t s j a k werd te Irkoetsk ter dood gebracht.

Sedert 1917 heeft de geleidelijke organisatie van het gebied in Azië plaats. De verschillende gemenebesten verkeren nog niet alle in dezelfde ontwikkelingsfase.

Toerkmenistan. (S.S.R.)

Oppervlakte ongeveer 491.000 vierk. km. met ongeveer 300.000 inwoners. De heersende godsdienst is de i s l a m. De moeilijkheden na de revolutie van 1917 is het volk slechts

langzaam te boven gekomen. De russische regering bevordert sterk de verbouw van katoen, de grondstof voor de moskouse katoen-industrie. De vlakte van M e r v is daarvoor tans uitstekend geïrrigeerd. Voorziening met elektrische stroom bevordert de industrie.

De hoofdstad is A s j k a b a d (102.000) Vlak daarbij ligt het stadje A n e u , dat 4000 jaar v.C. reeds bestond.

De f a b r i e k s i n d u s t r i e omvat het reinigen en spinnen van katoen en wol, glas, meel, bier en gedistilleerd. Een v i s i n d u s t r i e is in snelle opkomst.

De bodem levert voornamelijk z o u t , g i p s , o z o k e r i e t (aardwas) en n a f t a .

Sedert onheugelijke tijden bewoont de stam van de Toerkmenen (west-centrale Toerki's) het land. In 1881-1883 onderwierpen de Russen het land, dat tot 1917 een deel van Russisch Toerkistan vormde.

In 1924 werd Toerkmenistan tot een republiek gemaakt. In 1936 werd ruim 140 millioen roebels aan onderwijs besteed. Er waren in 1937 rond 1.400 lagere scholen; 4 hoge scholen telende 1.300 studenten; 24 technische scholen hadden 5.000 leerlingen; 9 beroepsscholen 1600 studenten.

Oezbekistan. (S.S.R.)

Oppervlakte van deze belangrijkste midden-aziatische republiek: ruim 143.000 vk. km.; bevolking ruim 5 millioen zielen. Heersende godsdienst is de i s l a m .

Oezbekistan is een historisch centrum van oase-beschaving afhankelijk van de irrigatie door rivieren, die door gletsjers worden gevoed.

De oase-steden zijn B o k a r a (40.000), S a m a r k a n d (130.000), F o k a n d , K o j e n t , T a s j k e n t (550.000), de hoofdstad.

Onder het eigen bestuur, door Moskou gesteund en bevorderd, maakt de republiek tans een industriële opleving mee. Vooral k a t o e n v e r b o u w en katoenspinnerij nemen een vlucht. C e m e n t wordt gewonnen voor export. Hydro-elektrische energie bevordert de ontwikkeling van de verschillende i n d u s t r i e ë n en de samenkomst van dit industrialisme met de van oudsher overgekomen traditie wordt sterk gevoeld. De laatste moet al sneller wijken. In 1937 bracht de industrie 1½ milliard roebels op. -De scholen hadden in 1937 ruim 800.000 leerlingen en studenten. (Verg. Indonesië: 65.000.000 inw. - 2 millioen schoolbevolking)

L a n d b o u w p r o d u k t e n zijn diverse groenten, fruit, tarwe en mais, oliezaden en opium.

De m i n e r a l e r i j k d o m m e n wachten op exploitatie. N a f t a en s t e e n k o o l worden gewonnen. O z o k e r i e t wordt verwerkt. De Fergana-vallei levert r a d i u m h o u d e n d e ertsen.1)

H u i s n i j v e r h e i d in meest verscheiden vorm wordt overal aangetroffen.

Het volk bestaat uit Oezbegs, Tadjiks, Russen, Kazaks. Kirgiezen, Arabieren en Joden. Deze laatsten zijn de afstammelingen van de joodse slaven van voorheen, door assirische en babilonische koningen op de Toerkistanse markten verkocht.

De naam Oezbeg komt van een van de Khans van die naam die omtrent 1340 de islam invoerde. O e z b e g s , K a z a k s , T o e r k m e n e n en O s m a n l i ' s zijn de vier voornaamste turkse bevolkingsgroepen, door de Mongolen uit Djoenggaria en de mongoolse woestijn verdreven.

In de 15e eeuw werden de Oezbegs door T i m o e r k a n onderworpen, hetgeen met plundering en vernieling van hun land gepaard ging. Maar vroeg in de aanvang van de 16e eeuw wisten de Oezbegs zich van de overheersing, nu door de K a l m o e k k e n , weer vrij te maken.

De eerste aanraking met Rusland kwam als gevolg van een

---

1) Sedert Okt. '38 behoort de vallei bij Kirgiz.

gezantschap uit K i w a naar tsaar F e o d o r (1584-1598). Kiwa was een beroemde slavenmarkt gedurende vele eeuwen. Nog in de 18e eeuw werden er meer dan 10.000 russische en perzische slaven verkocht. De slavenjagers waren Kazaks, Kalmoeken en Toerkmenen. Een poging van P e t e r d e G r o t e om daaraan een eind te maken met wapengeweld faalde volkomen. De russische troepen werden door de Kazaks bijna geheel vernietigd. Van de overigen werden de meesten als slaven verkocht.

Eerst in lange verbitterde gevechten van 1847 tot 1873 werd dit gedeelte van west-Toerkistan onder russisch gezag gebracht.

Na de revolutie van 1917 verklaarde B o k a r a zich onafhankelijk. In 1920 en 1921 werd dit door de Sovjets erkend onder federale souvereiniteit.

Tadjikistan (S.S.R.)

T a d j i k i s t a n of Tadjik is sedert 1936 een zelfstandige republiek.
Oppervl. 55.500 vk. km.; bevolking 1½ millioen zielen; onderwijs uitgaven 180.000 roebels (1937); 4.000 lagere en middelbare scholen, met 205.000 leerlingen. Hoofdstad: S t a l i n a b a d . Opbrengst: g o u d , z i l v e r , l o o d , p e t r o l e u m , k o o l , t i n , z i j d e , w o l , k a t o e n , t a r w e , s c h a p e n , p a a r d e n .

G o r n o - B a d a k s j a n .

Dit autonome areaal is administratief onder de S.S.R. Tadjik gesteld.

Kirgistan of Kirgiz (S.S.R.)

Oppervlakte 76.000 vk. mijlen; bevolking ruim 1 millioen zielen. Dit bergland met zijn nomadische en halfnomadische bevolking en zielen, vormde evenals geheel het bergland van Midden Azië in voorhistorische tijden zeebodem. Het maakte de opstuwing tot sneeuwbedekte alpen mee en is nu een sneeuw en ijsgebied.

De overvloed van noordse flora maakt b i j e n k u l t u u r winstgevend. Honing is een belangrijk uitvoer-produkt. De dierenwereld wordt vertegenwoordigd door de m o e f l o n , de a n t i l o p e , het k o n i j n , de m a r m o t . De voornaamste rijkdom van de Kirgiezen (of Kara-Kirgiezen, dat is Zwarte Kirgiezen, dus genoemd naar hun zwarte tenten) bestaat uit de g r o t e k u d d e n vetstaartschapen, die melk, vlees, wol en leder leveren; paarden, kamelen, geiten en varkens. Elke tent heeft zijn wachthond.

F a b r i e k s i n d u s t r i e bestaat er vrijwel niet. De primitieve v e r k e e r s m i d d e l e n zijn ook daarvoor een voelbaar bezwaar. Er is echter een moderne autoweg (510 mijlen) van Froentse naar Osj.)

De hoofdplaats is Froentse. (87000)

De naam, "Kirgis" is afgeleid van een legendarisch hoofdman. Die naam was in het oude Oost-Rome reeds bekend. De Chinezen noemden de Kirgiezen oorspronkelijk "Kaka's", een merkwaardige aanduiding. De Kirgiezen zijn van mongools-tataarse origine. Reeds vóór de 10e eeuw moeten zij zich in hun huidig bergland metterwoon hebben gevestigd. In de 17e eeuw roeiden Russen en Kazaks de Kirgiezen in Siberië oost van de Irtisj uit. Wie ontkwam trok zich mede in de bergen terug. Een deel vestigde zich op het P a m i r p l a t e a u waar hun nakomelingen nog te vinden zijn.

In 1864 annekseerde Rusland het Kirgiezen-gebied. Het is tans een socialistische sovjet-republiek.

Kazakstan (S.S.R.)

Oppervlakte 1.000.000 vk. mijlen; 7 millioen inwoners. Dit woestijn- en steppenland is op een na de grootste republiek in het Sovjet-stelsel. Het steppengebied lijdt aan een toenemende uitdroging. Rivieren lopen vaak dood in het zand. Het klimaat is onmeedogend. De winters zijn er strenger dan in Finland.

Dit gehele steppengebied heeft zeebodem gevormd nog in de

ijstijd. Tans ligt het gemiddeld 300 vt. boven zeepeil.

Steppenfauna en steppenflora geven het karakteristieke beeld aan dit deel van de aarde. Toch is er naar het zuiden toe vruchtbaarder bodem. Door een groot aantal meren, waarvan het A r a l en het B a l k a s j - meer de grootsten zijn, wordt het watergebrek nog wat gekompenseerd.

V e e f o k k e r i j is van vroegste tijden af het hoofdmiddel van bestaan voor deze nomaden en half-nomaden. Eerst na de russische verovering, begon de l a n d b o u w veld te winnen.

Van het volk zijn ongeveer 65% Kazaks en ongeveer 20% Russen. Deze K a z a k s , hetgeen "ruiters" betekent, hebben de Kozakken-regimenten aan Rusland geschonken, over de gehele wereld bekend. Zij hebben in 1812 Napoleon in de russische winter tot de ramspoedige terugtocht gedwongen. Zij zijn T u r k e n van origine, in gestalte lijken zij op Mongolen; hun taal leunt aan het tataars. Zij zijn sterk ingekruist met de F i n n e n , hetgeen hun vaak lichte huid en blauwe ogen verklaart.

In naam zijn zij soennitische i s l a m i e t e n . Met de voorgeschreven gebruiken nemen zij het niet nauw. De vrouwen gaan ongesluierd; de vasten worden niet in acht genomen. Moskeeën en priesters treft men niet aan.

De levensomstandigheden zijn heel moeilijk. De barre winters zijn tevens perioden van vernielende stormen. Hongersnood is niet zeldzaam. Voeding niet voldoende. Dit maakt dat het volk door vele endemische ziekten geteisterd wordt. Daarbij worden s j a m a n i s t i s c h e bezweringen vrijwel als enig redmiddel beschouwd.

Buiten de steden leven de Kazaks in ronde tenten. De k u d d e n van de nomaden zijn de bron voor wol en leder voor de fabrieken in Rusland.

Het o n d e r w i j s is in grote ontwikkeling. De cijfers voor 1937 zijn: uitgaven ½ miljard roebel; 8.000 lagere en middelbare scholen met 1 millioen leerlingen; 16 instituten voor hoger onderwijs (6.000 studenten); 97 technische scholen, 18.000 leerlingen; 36% analfabeten. -Verdere kultuur: 1200 biblioteken; 24 schouwburgen; 900 bioskopen; 180 dagbladen; 1400 geneesheren.

De Pers F i r d o e z i (1020) noemt de Kazaks reeds. Zij kwamen onder de scepter van D j i n g g i z - K h a n en werden ingelijfd bij de G o u d e n H o r d e , die in het midden van de 13e eeuw in Rusland het Tataren-kanaat stichtten, heel Rusland veroverden en verder doordrongen naar West-Europa.

Van 1730-1819 vestigde zich geleidelijk het russische gezag over de Kazaks. Na de revolutie van 1917 behoorden zij tot de eersten die aan de wederopbouw na de troebelen hun krachten wijdden en in republikeins verband de orde herstelden.

Kazakstan is rijk aan minerale bodemschatten, die echter nog weinig geëxploteerd zijn. K o p e r , l o o d , z i n k , g o u d , k o o l en n a f t a worden gewonnen. Ook een weinig z i l v e r . Z o u t is overvloedig. Cezouten v i s is uitvoerprodukt.

Een merkwaardigheid van de republiek is de snelle omschakeling van nomadenleven tot stadsleven, met zijn elektriciteit, radio en spoorwegstations, teaters en bioskopen. Van de jonge steden zijn S e m i p a l a t i n s k (150.000) , A k m o l i n s k (120.000), A l m a - A t a (200.000), de bestuurshoofdstad, T s j i m k e n t , T o e r k i s t a n de voornaamste.

Karakalpak (A.S.S.R.)

Dit autonome gebied, administratief aan Oezbekistan geschakeld is een i s l a m i t i s c h e republiek met een Kirgiezen-bevolking. In 1867 kwam het onder russisch gezag.

De Karakalpaks (hun naam beduidt Zwartmutsen, naar hun hoofddeksels uit schapenvacht), volgden A t t i l a in de 5e eeuw door Europa en vestigden zich later aan het Aralmeer, na hun verlating van het Wolgagebied. Zij wijden zich bij voorkeur aan de l a n d b o u w .

Oppervlakte 119.000 vk. km. Bevolking: 350.000 zielen. Het land is in voortschrijdende ontwikkeling. Hoofdplaats: T s j i m b a i (7.000 inw.)

Voormalig Oeralsk. Nu Provincies: Swerdlovsk, Omsk en Tsjeljabinsk.[1])

Oppervlakte bijna 1.700.000 vk. km. Bevolking 7½ millioen, voor 92% Russen. De provincie Swerdlovsk ligt deels in Azië, deels in Europa.

De provincies behoren tot de rijkste gebieden van de U. S.S.R. Reeds in de 16e eeuw werden ijzer, zout en koper gewonnen. In 1745 werd goud ontdekt, waarop de kolonisatie snelle vorderingen maakte. De bodem levert: m a g n e t i e t , m a n g a a n - i j z e r e r t s , s t e e n k o o l , a n t h r a c i e t , b r u i n k o o l , g r a f i e t ; k o p e r , z w a v e l p i r i e t , m a l a c h i e t , g o u d , z i l v e r , z i n k , b a u x i e t , s e l e n i u m , t e l l u r i u m , p l a t i n a , p o t a s , f o s f a t e n . a s b e s t , e d e l s t e n e n vooral s m a r a g d , c h r y s o b e r i l en b e r i l , t o p a a s , t o e r m e l i j n en a m e t i s t .

De nu geëlektrificeerde i n d u s t r i e ë n maken een snelle ontwikkeling door. Smelterijen, machinefabrieken, vooral van moderne landbouwmachines, waarnaar in Azië een overweldigende vraag is, porcelein-, glas- en cementfabrieken zijn in werking. Steenhouwerij en -bakkerij geeft velen emploi. De kledingindustrie, naast leder- en schoenenfabrieken bloeien op. De voedingsmiddelen-, lucifers-, en tabaksindustrieën kunnen aan de behoefte, ondanks grote oplevering, niet voldoen. Houtzagerijen, papier- en cellulosefabrieken, wedijveren met elkander.

De l a n d b o u w heeft slechts over een gering areaal de beschikking. In het noorden lenen de steppen en toendra's zich daar niet toe. In het zuiden bedekken nog dichte naaldboomwouden vaak zeer vruchtbare grond. De voornaamste landbouwprodukten zijn tarwe, rogge en haver. Met de verkeersmiddelen is het nog slecht gesteld. De rivieren zijn in het zuiden 144-150 dagen, in het noorden 200 dagen bevroren. Toch is de v i s s e r i j belangrijk. Kamelen- en rendierenfokkerij zijn in het zuiden en in het noorden middelen van bestaan.

F o l k l o r i s t i s c h is het land interessant. Zo b.v. leveren de gebruiken van de finse P e r m j a k e n en de O e g r o - O s t j a k e n , wier taal aan het hongaars verwant is, belangrijk materiaal voor het wetenschappelijk onderzoek naar de oergeschiedenis van de menselijke beschaving.

De administratieve hoofdsteden zijn: S v e r d l o v s k , O m s k , T r o i t s k .

Voormalig Sibirsk. Nu: Provincie Oost Sibir, de Arealen West-Sibir, en Kras-nojarsk en het A.A. Kakas.

Oppervlakte: ruim 4 millioen vk. km. Bevolking: ongeveer 10 millioen zielen, meest Russen.

Ook dit uitgestrekte gebied, met een streng en zelfs onmeedogend klimaat, schrikt de mens niet af. De oerbevolking bestond uit z.g. J e n i s e i - O s t j a k e n , denkelijk een overblijfsel van de primitieve inboorlingen van Noord-Azië. Hun ras en hun taal vertonen geen verwantschap met enig ander ras of enige andere taal. Zij zijn niet verwant aan de O e g r o - O s t j a k e n en niet aan Mongolen. Zij zijn vrij blank en hebben dikwijls zacht haar. Zij noemen zich zelf vaak "din", d.i. volk, mensen; wonen in boomschors-tenten; gebruiken holle boomstammen als boten en leven van jacht en visvangst. Waar zij vandaan zijn gekomen, is nog niet vastgesteld.

De S a m o j e d e n in het noorden zijn reeds in de

---

1) Zie noot (1) op bldz.

8e eeuw van de boven-Jenisei door opdringende Toerkomanen en Tataren noord-waarts ongejaagd. Zij zijn verwant aan de Finno-Oegro's.

De landbouw levert tarwe, rogge, suikerbieten, henner, zonnebloemzaad, water-meloenen.

Het gebied levert veel zuivelprodukten. Siberische melk is rijk aan vet.

Varkens, rendieren en wapiti's worden gefokt. De bijenteelt breidt zich uit.

De rijke minerale bodemschatten omvatten ook steenkool, goud, zilver, asbest, grafiet, mika, antimoon, radium, osmiridium, koper, zout, porceleinaarde, jaspis, porfier. Het gebied is nog lang niet geheel doorzocht.

In de grotere steden Irkoetsk, Novo Sibirsk, Krasnojarsk, Tsjita, Nertsjinsk, Vitimsk, Werkolensk, ontwikkelt zich een fabrieksindustrie van betekenis. De kolonisatie begon in de 18e eeuw. Russische misdadigers, politieke en godsdienstige bannelingen werden naar deze barre streken gebracht gedurende twee en een halve eeuw. Ook nog in 1928 diende dit gebied als deportatie-oord en strafkolonie. Hun aantal, met hun familieën en volgelingen liep in de millioenen. Van meer betekenis was echter de vrijwillige immigratie, welke nog steeds oostwaarts gaat.

Jakoetsk (A.S.S.R.)

Oppervlakte rond 4 millioen vk. km., dus gelijk aan die van Europees Rusland zelf. Deze grootste van de sovjet-republieken bergt echter nog geen 2 millioen zielen.

Het is het minst bekende gebied van Rusland. De bodem is weinig geschikt voor de landbouw. Daarbij heerst er een uiterst streng klimaat met de grootste temperatuurswisselingen ter wereld.

In de zestiger jaren van de 19e eeuw vestigde zich een verbannen religieuse sekte, de Skoptsi, te Jakoetsk en dit is de aanvang geweest van de russische kolonisatie. De kolonisten zijn fokkers van een langharig en sterk runderensoort en dito paarden. De nomaden in de noordelijke toendra's zijn rendierfokkers.

Een belangrijk produkt is het ijstijd-ivoor van mammoets. In 1926 werd er 25 ton van geëxporteerd. De mammoet hebben in grote kudden in deze poolstreek van Siberië geleefd en gave in het ijs gepreserveerde lichamen worden er gevonden. Plinius heeft reeds de mammoet gekend. De Russen leerden hun ivoor in 1582 kennen.

Goud is het voornaamste produkt, eveneens aan de Russen uit het midden van de 19e eeuw bekend en door hen gewonnen. Ook ijzer-ertsen worden aangetroffen, en de Jakoeten waren bekwame smeden voordat zij met de Russen in aanraking kwamen.

Geneeskrachtige modder, zwavel, jaspis, karneool, platina, amber, grafiek, kristal, smaragden worden aangetroffen. De verkeersmiddelen zijn echter gebrekkig en de exploitatie daarom bezwaarlijk.

De Jakoeten zijn een toerkische tak van de Oerel-Altai Mongolen en hun taal lijkt sterk op het turks. De helve bevolking van deze republiek leeft te en in de omtrek van Jakoetsk.

Oirat (A.A.)

Oppervlakte: 91.000 vk. km. Bevolking: 100.000 zielen. Hoofdplaats: Oelela. De bevolking leeft geheel als boeren en veefokkers. Er is geen fabriekennijverheid; ook het nagenoeg ontbreken van verkeersmiddelen maakt industrie onmogelijk.

De helft van de bevolking bestaat uit Russen, voor een

deel de afstammelingen van de "Oude Gelovers" die in dit afgelegen oord aan godsdienst vervolgingen trachtten te ontkomen.

De overigen, Oirats of Oeriads, zijn van toerkimongoolse stam. Zij volgden Djinggiz Kan zonder strijd en in de 15e eeuw waren zij zo krijgshaftig, dat zij een goed deel van de westelijke Mongolen onder hun opperheerschappij hadden. Verval volgde spoedig en de rollen werden omgekeerd. In de 18e eeuw waren de Chinezen de heersers over Mongolië en over Oirat.

In 1922 werd Oirat tot autonoom areaal verklaard.

Boerjat-Mongol (A.S.S.R.)

Oppervlakte 419.000 vk. km. Bevolking: 600.000 zielen. Hoofdstad: Werkhne Oedinsk (22.000) De Boerjaten zijn Mongolen, bekwame paarden- en veefokkers, jagers en vissers. Velen leven nog als nomaden; toch hebben ook velen zich op de landbouw toegelegd. Hun gebied is een land van gletsjers geweest en in de na-ijstijd ontstonden talrijke meren (het grootste is het Baikel-meer) langs welker oevers overblijfselen van steentijdperk-nederzettingen zijn gevonden.

De Trans-Siberische Spoorweg gaat om de zuidpunt van het Baikal-meer naar het oosten. In de zomer is er een veerpont-dienst, waarmee de gehele trein wordt overgezet. In het meer dat in de strenge winter geheel toevriest, doen enkele ijsbrekers dienst.

De minerale rijkdom is groot maar het grootste deel is nog niet in exploitatie. IJzer, mangaan-erts, goud zijn de voornaamste produkten. Veel bont wordt uitgevoerd.

Tegen het einde van de 17e eeuw maakten de Russen zich van het land meester.

Ver-Oostelijk Areaal met het A.A. Biro-Bidjan. [1])

Oppervlakte 2.800.000 vk. km. Bevolking: ongevoer 2 millioen zielen. De grenzen met Mantsjoekwo werden bij verdrag van 1858 en 1860 (zie hiervoor) met China geregeld.

Een groot deel van het areaal is onvruchtbaar; een derde deel bestaat uit toendra's. Moeilijkheden, veroorzaakt door de politieke verhoudingen, het klimaat en het ontbreken van verkeersmiddelen, hebben de ontwikkeling van het gebied belemmerd.

Er is een grote houtrijkdom. Maar de slechte afvoer- en afscheep-toestanden beletten een lonende exploitatie.

Jacht vormt nog altijd het hoofdmiddel van bestaan. Er is een overvloed van pels- en pooldieren. De ongebreidelde jacht heeft echter reeds verschillende soorten welhaast uitgeroeid. Ook vis is overvloedig. De grootste afnemer is Japan.

Landbouw wordt voornamelijk in de provincie Oesoeri door geïmmigreerde Koreanen, en langs de grote zuidelijke rivieren in Transbaikalie door russische kolonisten en de eigenlijke bevolking bedreven. In Oesoeri wordt zelfs met sukses rijst verbouwd, tot een uiterste grens van 49° N.B.

Veefokkerij door de nomaden in Transbaikalië is van betekenis.

De minerale rijkdom is nog weinig doorzocht en nog minder geëxploiteerd. Goud, zilver, loodzilver, zink, wolfram, bismuth, asbest, platina, molybdeen, osmiridium, tin, antimoon, edel- en halfedelstenen worden aangetroffen en op kleine schaal gevonnen. Verder: steenkool, nafta, ijzer. Dit areaal bergt ongetwijfeld grote bodemschatten.

De voornaamste steden zijn Wladiwostock, Blagowyeschenk, Kabarovsk (Biro-Bidjan).

De overbevolking is zeer interessant en heeft

---

[1]) Zie noot 2 op bldz. 20.

de aandacht van vele wetenschapsmensen getrokken. De oudste stammen zijn verwant aan de Indianen van Noord Amerika. Invallers hebben hen naar het noord-oosten opgedreven. De voornaamste zijn de T s j o e k t s j i ' s en de K a m s j a t d a l e n . Zij bewonen toendra-gebieden.

Een etnologisch probleem vormen de G i l j a k e n . Een deel hunner herinnert aan de Ainoes van Japan; een ander deel aan de Moenghoetse (Toenggoezen);de rest is geheel verschillend van de eerste groepen. Allen vereren de beer als heilige t o t e m - d i e r . S j a m a n i s m e , toverij, vrouwenverkoop, en algemeen geestengeloof zijn sociale kentekenen van hun ontwikkeling. Pogingen om hen tot samenwerking te brengen mislukten, wat een van de oorzaken is geweest waarom de in 1920 ingestelde republiek tot de vorm van een areaal moest worden teruggebracht.

De geschiedenis van de kolonisatie van dit gebied is vol romantiek. De overvloed van pelsdieren trok de eerste handelaars aan. Reeds in 1647 werd het fort O k o t s k gebouwd. In 1697 werd Kamsjatka geëxploreerd. Tijdens de Krimoorlog werd P e t r o p a v l o s k in Kamsjatka met volkomen sukses verdedigd tegen de gekombineerde aanvallen van Fransen en Engelsen.

In 1872 werd W l a d i w o s t o c k tot vlootbasis verheven. In 1896 werd, ter vervanging van de langere spoorweg route langs de Amoer op russisch gebied, de R u s s i s c h - C h i n e s e S p o o r w e g door Mantsjoekwo gebouwd (zie de geschiedenis van Mantsjoekwo)

Op de revolutie van 1917 in Rusland, volgde een opstand te Wladiwostock in 1918. Japanse en britse troepen bezetten de stad. Er werd hard gevochten tussen de rode armee, de vluchtende Wit-Russen, de terugtrekkende Tsjechen, en de japanse troepen. Van 1920-1922 bestond daarop de Ver-Oostelijke Republiek. In 1922 vestigde Rusland echter definitief zijn macht waarop het beschreven gebied als areaal werd opgenomen in het verband van de R.S.F.S.R. De Japanners verlieten echter eerst in 1925 het door hen bezette Noord-Karafocto.

JOKO PRAMONO
TGL : 6-10-15
PARAF :

PERPUSTA
DOUW